

Tyko Sallinen

Tips för läraren – uppgifter som kan utföras i skolan

Uppgifter för högstadiet och gymnasiet

1. HUR VILL DU BLI AVPORTRÄTTERAD?

Tyko Salinen målade av sina modeller precis som han ville. Han var inte speciellt intresserad av hur modellen ville bli avporträtterad. Alla tyckte inte om Sallinens sätt att måla av människor och ville inte posera för honom. Han fru Helmi t.ex. måste ibland sitta som modell mot sin vilja för honom.

Hur skulle du vilja bli avporträtterad? Planera ett foto av dig själv som ser ut just så som du vill ha det. Fundera var fotot ska tas, på ljuset, bildens beskärning (syns hela kroppen i bilden eller kanske bara en hand?), miner, ställning o.s.v. Försök att i planeringsskedet ta så många olika möjligheter i beaktande som möjligt.

Arbeta parvis, och instruera ditt par om hur du vill bli fotograferad. Titta på bilderna och diskutera hur det känns att vara på bild. Hur känns det att vara med på ett foto då någon annan har gjort alla beslut angående det? Är det lättare att posera för en selfie, än för någon annan som fotar?

Tycker ni att konstnären har rätt att avbilda sin modell hur hen vill eller borde modellen också få ta ställning till hur hen blir avbildad?

2. DISKUSSIONSUPPGIFT OCH GRUPPARBETE OM KONSTUPPFATTNINGAR

"Behöver råhet accepteras som konst?"

Tyko Sallinens konst orsakade mycket uppseende under sin tid. Sallinens konst fick kritik för att man ansåg att hans avporträtteringar var råa och brutala. Man sade t.ex. att Sallinen målningar av Mirri "förolämpar" åskådaren.

Diskutera: Varför tror ni att Tyko Sallinens verk väckte sådant uppseende under början av 1900-talet?

Har ni själva sett något konstverk som har provocerat er? Hurdana har dessa konstverk sett ut? Har de någonting gemensamt med de verk av Tyko Sallinen som väckte uppseende? Vad är bra konst? Vad är dålig konst?

Dela in er i små grupper. Gör en lista tillsammans över kriterierna för bra konst och dålig konst. Kritisera sedan Tyko Sallinens målningar enligt era kriterier. Ni kan också välja andra konstverk som ni kritiserar enligt er lista. Märk väl att kriterierna inte bestämmer vad som är konst eller inte, utan vad som är bra eller dålig konst.

UPPGIFTERNA OCH LÄROPLAN FÖR ÅRSKURSERNA 7-9

MÅNGSIDIG KOMPETENS

Uppgifterna anknyter till följande mål för mångsidig kompetens i läroplanen:

- K1** Förmåga att tänka och lära sig
- K2** Kulturell och kommunikativ kompetens
- K4** Multilitteracitet

BILDKONST

Uppgifterna anknyter till följande mål för och centrala innehåll i bildkonst i läroplanen:

- M1-3** Att iakttä och tänka visuellt
 - M4-6** Att skapa bilder
 - M7-9** Att tolka visuell kultur
 - M10** Att uppfatta estetiska, ekologiska och etiska värden
- I1** Egna bildkulturer
 - I2** Bildkulturer i omgivningen
 - I3** Konstens olika världar

UPPGIFTERNA OCH LÄROPLAN FÖR GYMNASIET

TEMAOMRÅDEN

Uppgifterna anknyter till följande temaområden i läroplanen:

- Välbefinnande och trygghet
- Kulturkompetens och internationalism
- Medier och multilitteracitet

BILDKONST

Uppgifterna anknyter till följande kurser i bildkonst:

- 1.** Bilder och kulturer
- 3.** Medier och delaktighet
- 4.** Medier och delaktighet: samband mellan medier och konst och mediekulturer som identitetsbyggare